

Данилюк В.В., магістрант
Науковий керівник – Іваненко В.О., к.е.н., доцент
Державний університет «Житомирська політехніка»

ВІДОБРАЖЕННЯ НАСЛІДКІВ ОПЕРАЦІЙ З РУХУ ТОВАРІВ У ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Сформовані економічні умови, обумовлені процесами глобалізації і розвитком ринкових відносин, вимагають від товаровиробників пошуку нових ринків збуту продукції, а також диверсифікації діяльності для досягнення конкурентних переваг та зміцнення позиції підприємства на ринку. Як наслідок, зростає кількість виробничих підприємств, які поряд з основною діяльністю, також займаються оптовою та роздрібною торгівлею.

Зазначене свідчить про актуалізацію торгівлі, яка, виступаючи комерційним посередником між виробниками товарів та їх споживачами, займає провідну роль у розвитку споживчого ринку, адже основну масу матеріальних благ, що використовуються для особистих потреб, населення отримує саме через торговельні підприємства.

В умовах гострої конкуренції як товаровиробники, так і торговельні підприємства, повинні постійно дбати про забезпечення ефективної організації руху товарів, здатного задовольнити постійно зростаючі потреби споживачів у різних товарах і послугах. Так, своєчасний і безперервний рух товарів від виробника до споживачів у необхідній кількості, широкому асортименті, високої якості, при мінімальних витратах праці, матеріальних ресурсів і часу надає підприємствам значні конкурентні переваги та дозволяє оптимізувати рівень витрат, що є запорукою прибутковості.

У сучасних ринкових умовах господарювання успішне функціонування будь-якого суб'єкта господарювання залежить від наявної інформації, яка є найціннішим ресурсом для здійснення процесу управління. Тому для ефективного управління всіма напрямками руху товарів постає потреба в забезпеченні підприємства різноманітною інформацією економічного, юридичного, технологічного, соціального та іншого змісту.

Основним інструментом інформаційного забезпечення управління підприємством є система його бухгалтерського обліку та звітність, яка, відповідно, містить інформацію, на основі якої менеджери приймають управлінські рішення. Тому ефективність управління насамперед залежить від якості звітності як важливої складової загальної системи інформаційного забезпечення управлінських рішень.

Основним завданням складання звітності є надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про всі напрями фінансово-господарської діяльності підприємства (його структурного підрозділу) за визначений період часу для оцінки ступеня виконання поставлених завдань та прийняття відповідних рішень.

Щоб оперативно управляти процесом руху товарів на рівні підприємства, необхідні дані про рух надходження товарів за договорами, укладеними з постачальниками, стан товарів за місцями їх розташування (в дорозі, на складі, в торгових приміщеннях), про потребу в товарах по конкретних асортиментних

групах і детальних споживчих ознаках, про обсяги реалізації гуртом і вроздріб, про всі можливі канали збуту тощо.

Показники фінансової звітності відображають узагальнену інформацію про рух товарів, проте управління поточною діяльністю щодня вимагає даних не лише у вартісному вимірнику, а й в натуральних, трудових та інших, які не відображаються у зовнішній звітності, що, в свою чергу, не дає можливості забезпечити керівників всіх рівнів якісною та оперативною інформацією. Тому крім відкритої для зовнішніх користувачів, існує ще й внутрішня звітність, яка насамперед призначена для задоволення потреб всіх рівнів управлінського персоналу в детальній та оперативній інформації про відповідні аспекти діяльності підприємства для прийняття ними обґрунтованих та своєчасних рішень.

Єдиного підходу щодо формування внутрішньої звітності в частині всіх можливих напрямів руху товарів немає. Відповідно, звітність, яка необхідна для планування, управління, аналізу та контролю за діяльністю даних підприємств не складається, що є одним із факторів нераціонального управління їх діяльністю.

Для вирішення даного питання розроблено пакет внутрішньої звітності щодо руху товарів (Звіт про рух товарів, Звіт про реалізовані товари за каналами збуту, Звіт про реалізацію за товарним асортиментом, Звіт про фактичні втрати товарів, Звіт про діяльність фірмових магазинів, Звіт про отримані та надані знижки) з урахуванням зростаючих потреб користувачів. Розроблені форми внутрішньої звітності дозволяють підвищити оперативність та повноту інформації, приймати обґрунтовані управлінські рішення, що забезпечує ефективність функціонування підприємства в сучасних умовах господарювання.

Створити цілісну систему внутрішньої звітності можна лише за наявності відповідної інформаційної бази, узгодженості змісту та форми звітів. Формуючи пакет внутрішньої звітності щодо руху товарів, слід враховувати, що звітність повинна містити фактичні, планові, прогностичні дані та розрахункові показники для забезпечення можливості здійснення планування, аналізу та контролю за отриманими доходами та понесеними витратами.

Внутрішня звітність формується відповідно до характеру діяльності підприємства, цілей і завдань управління в цілому та його рівнів. Тому форма звітності повинна бути доступною та максимально розкривати зміст її показників.

Самостійність у визначенні часу подання внутрішньої звітності, її форм і структури дає можливість створення її різних форм і видів, що характеризує різносторонність відображення господарських процесів і формує умови повнішого використання управлінської інформації. Таким чином, показники і в цілому інформація, що знаходить своє відображення у внутрішній звітності, визначається потребами її користувачів.